

Her an yeniden başlanabilir

Taraf

Müge İplikçi'nin yeni öykü kitabı "Tezcanlı Hayalet Avcıları" Everest Yayınları etiketiyle raflardaki yerini aldı. İplikçi: Her şeye rağmen her an yeniden başlanabilir. Gezi direnişi bize bunu gösterdi

Algılarımızın ne kadar körleştirici olduğunu hatırlatarak başlıyor kitap. "Bazen hayalleri severiz, bazen ise hayaletleri" diyor Müge İplikçi, "İkisi için tek ortak olan yan, ikisinin de yaşamadığıdır. Ne yazık ki yaşamamaları, yaşam içinde olmadıkları anlamına gelmez." İlk cümlelerin vaat ettiği gibi vurup yağmalıyor, sonra. Edebiyat dünyasında kendine ayrıcalıklı bir yer edinen Müge İplikçi, bir kez daha öyküleriyle okura göz kırıyor. İplikçi'ye geçmiş, geleceği, edebiyatı ve erkeklere ne garezi olduğunu sorduk, yanıtladı.

Gök kubbe altında yeni ve söylenmemiş hiçbir söz yoktur, derler. Tezcanlı Hayalet Avcıları, hangi kadim hikâyeleri barındırır?

Çok haklısınız. Yeni ve söylenmemiş pek de bir şey kalmadı. Ancak "Nasıl söyleyebiliriz" sorusu ve o sorunun davet ettikleri hep olacak. Bu soru zihnimde olduğu müddetçe yazmaya devam edeceğim. Tezcanlı Hayalet Avcıları, bir genelleme yapmam gerekirse (ki bir öykü kitabı için bunu yapmamam gerekiyor) ölümü anlatırken yaşamı anlatıyor. Yaşamdaki ölümü, ölümdaki yaşamı.

Öykü genellemeyi kaldırırsa da, genellemelere yenik düşebiliyor. Her fırsatta çoğulluktan bahsederken giderek tektipleşen kalıplara maruz kalmamızda ironik bir yan yok mu? Öykünün, sözgelimi, edebiyatın üvey evladı olması...

Esasen, üveydi, özdü gibisinden ayrımları çok da fazla önemsemiyorum. Konuşacaksa edebiyatın yaşamlarımızda nerede durduğuna bakmamız daha hayırlı. Kitap okumanın yaşamlarımızda neyi değiştirebileceğini düşünmek... Asıl, kültür politikalarına bakmamız gerekiyor.

Yani...

Çok daha derin bir damar yakalamaktan bahsediyorum. Az okunanla çok okunan arasındaki sınırı ne belirliyor, ona bakmak, birçok kurumu yeniden yapılandırmak demek. İnsanlar neden kolayı tercih eder hâle getirildi; örneğin ona bakmak... Ve bu neden körüklenip duruyor? Bunlar bile birçok sorunun cevabı olabilir. Ama daha sorulması gereken tonla soru var.

Başka dünyaların, başka hayatların kadınları öykülerin merkezinde. Ne ki, bireysel bir temasın ötesine geçiyor sizin kadınlarınızla muhabbetimiz. Onların öykülerinde bütün bir toplum, bütün kadınlar, bütün acılar dokunuyor bize...

Kadınları anlattığımda hemen hemen hep aynı duygu uyanıyor bende. Onların üzerindeki yük bu ülkenin portresi aslında. Sevelim ya da sevmeyelim; böyle. Savrulmuşlukları, yok sayılmışlıkları, öfkeleri, cesaretleri, direnmeleriyle; böyle... Çok şey öğretebilir onların yaşamları bize. Çok şey. Dahası yol da gösterebilir.

Peki erkekler? İplikçi'nin erkekleri, kadınların öykülerine hizmet etmekle sınırlıdır desek haksızlık mı olur? Ne garaziniz var erkeklere, yazıktır...

Vallahi değil. Erkeklere hiçbir garézim yok. Yazdıklarım da böyle bir eğilim olduğunu sanmıyorum. Sadece bazı konularda hassasım. Erkek egemen sistem gibi bir takıntım var. Kimi erkeklerin ve kadınların bu sistemi koşulsuzca kabul etmelerini eleştiriyorum sadece. Bir edebiyatçı olduğum için bunu biraz fazla "imgesel" ve "simgesel" yapıyor olabilirim; ama ben, başım sırf bu yüzden derde girse de insanları seven biriyim.

Geçmiş karakterlerin kimliği gibi, gelecekse bir kurtuluş kapısı sanki. Bir illüzyondan bir diğerine salınırken, "şimdiyi şimdi için istemek" mümkün mü?

Yaşamda hep bunu istiyorum. Karakterlerim ise çoğunlukla geçmişe kilitlemiş. Toplumda gözlemlediğim bir hâl bu. Belki de sürekli olarak geçmişin onlardan çalınmış olmasıyla ilgili acıtıcı bir gerçek. Herkesin acıları katmanlı, derin... Ama bunu aşmanın da bir yolu olabilmeli.

Nasıl? Her karakter "eski bir anıda" bulunabiliyor ancak...

Tezcanlı Hayalet Avcıları'nda böyle olsa da aslında yaşamın dinamiği bu değil. Bence yaşamın özü ve en gerçek eylem "şimdiki zamanın içindedir." Ancak şunu da söyleyelim hadi: Eski anılar şimdiki zamana yön verebilecek bir kudrete sahip değildir. Biz izin vermediğimiz müddetçe elbette. İzin verirsek... Bir de bakmışız geçmişin hayaletleri ve hayalleri ruhumuza doluvermiş. Dahası biz birer hayalete dönüvermişiz ve zaman algısını yitirivermişiz...

Sinema; öykülerde genişleten, ayrıştıran, başka bir kapı aralayan... Sizde sinema? Böylesi kırılmalara yol açmışlığı var mı?

Hem de nasıl. Edebiyat benim açımdan görselleşebilmeli. Sözcüklere dokunabildiğim, kısacası onu üç boyutlu algılayabildiğimde kendime bir okuma şölenu çekmiş olurum. Yazarken bu çok zorlayıcıdır; ama bununla debelenmeyi seviyorum. Sözcükler yaşatmalı.

Ölüm kol geziyor öykülerinizde. Hayatın kaldırım taşlarını söken anî ölümler...

Bu öykülerde öyle oldu. Ancak belki son öyküdeki mesaj biraz farklı okunabilir: Deniz kıyısına dikkat. Her şeye rağmen her zaman ve her yerde sonsuzca "Yeniden başlanabilir" mesajı var orada. Gezi direnişi bize bunu göstermedi mi?

22,06,2013